

Raadsvergadering	
Volgnummer	65-2022
Onderwerp	Vaststellen gemeentelijke en regionale water- en klimaatprogramma's
Domeinvergadering	Fysiek
Programmanummer	7 Volksgezondheid en milieu
Registratienummer	2022.15323
Collegevergadering	20 september 2022
Portefeuillehouder	Wethouder Mackus
Organisatieonderdeel	BO Ruimte
Behandelend ambtenaar	GH Wijnands Telefoonnummer: 043-350 5242 Gerard.Wijnands@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Waterprogramma 2023-2027 Maastricht bijlage 3 Gemeentelijke klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 bijlage 4 Regionale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 bijlage 5 Waterketenplan 2023-2027

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De gemeenteraad stelt vier plannen vast die als doel hebben een goed en doelmatig riool- en waterbeheer te realiseren binnen Maastricht en de regio Maas- en Mergelland. Dit betreffen het gemeentelijke waterprogramma, de gemeentelijke klimaatadaptatiestrategie 2023-2027, de regionale klimaatadaptatiestrategie en het regionale waterketenplan. Deze programma's beschrijven hoe wij binnen Maastricht en de regio willen omgaan met de verwerking van afval-, hemel- en grondwater; kortom het water- en rioolbeheer.

Door de klimaatverandering wordt de kans op wateroverlast, hittestress en droogte groter. De duurzame verwerking van regen (water opnemen in de bodem in plaats van in het rioelstelsel) is belangrijk voor het voorkomen van wateroverlast binnen de gemeente(n). Door het verwijderen van verhardingen, het aanbrengen van meer groen inclusief bomen worden meerdere doelen gediend. Dit leidt tot minder afstroming van hemelwater naar de riolering en levert een bijdrage voor de noodzakelijke verkoeling van de stad. Hiermee wordt een positieve bijdrage geleverd aan het verminderen van de hittestress. Vandaar ook dat er aanvullend aan het waterprogramma een klimaatadaptatiestrategie is geschreven.

Beslispunten

1. Akkoord gaan met het waterprogramma 2023-2027.
2. Akkoord gaan met de lokale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027.
3. Akkoord gaan met de regionale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027.
4. Akkoord gaan met het waterketenplan 2023-2027.
5. Akkoord gaan met het inzetten van de voorziening riolen voor het egaliseren van het tarief van de rioolheffing zodat dit tarief niet jaarlijks fluctueert.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

1.1 Aanleiding

De afvalwater- en rioleringszorg beschreven wij de afgelopen periode standaard in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), in het GRP keken we terug op de vorige planperiode maar keken we ook vooruit. Ambities die we hadden op het gebied van de water- en rioleringszorg werden daarin geprogrammeerd.

Met de komst van de omgevingswet (1 januari 2023) verdwijnt de verplichting voor het opstellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Omdat wij echter rekening willen houden met de klimaatverandering en op een doelmatige wijze invulling willen geven aan de gemeentelijke zorgplichten met betrekking tot afvalwater, hemelwater, grondwater vinden wij een actualisatie van het GRP 2018-2022 noodzakelijk. Daarom is ervoor gekozen om in navolging van het GRP een zogenaamd “waterprogramma” op te stellen. De opzet ervan is hetzelfde als het GRP. Alleen de naamgeving ervan is anders, vanaf 1 januari zal de term GRP worden vervangen door waterprogramma. Ook in het waterprogramma worden projecten geprogrammeerd met als doel het voorkomen van wateroverlast, de zorg voor een goede waterkwaliteit en een stad die oog heeft voor

de klimaatverandering (droogte en hittestress). Bij een programmering hoort ook een financiële paragraaf. De voorgenomen projecten worden in de tijd weggezet, waarbij ook in beeld wordt gebracht welke kosten een en ander met zich meebrengt. Op basis hiervan wordt de hoogte van de riolheffing bepaald.

1.2 Bevoegdheden.

Taakverdeling binnen het waterbeheer in Nederland

Beheer van watersystemen is geen zaak van één partij, maar een samenspel van alle bestuurslagen in Nederland. Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van het waterbeheer. Een goede afstemming en samenwerking is in dit kader dan ook erg belangrijk.

Het gaat daarbij om onderstaande partijen met daarbij aangegeven de bijbehorende hoofdtaken en verantwoordelijkheden:

- De **rijksoverheid** is verantwoordelijk voor het nationale beleidskader en de strategische doelen voor het waterbeheer in Nederland.
- De **provincie** is verantwoordelijk voor de vertaling hiervan naar een regionaal beleidskader en voor strategische doelen op regionaal niveau.
- De **waterbeheerder (het Rijk** voor het hoofdwatersysteem zoals de Maas en de kanalen en **de waterschappen** voor de regionale watersystemen zoals de Geul en de Jeker) is verantwoordelijk voor het operationele waterbeheer.
- De **gemeente** heeft slechts enkele taken in het beheer van watersystemen. De taken in het beheer van watersystemen liggen op het terrein van stedelijk hemelwater en grondwater. Ook de zorg voor de riolering behoort tot het takenpakket van de gemeente. De gemeente beschrijft haar beleidsvoornemens in het gemeentelijk waterprogramma.

In onderstaande tabel is een en ander explicieter weergegeven.

Rijk	beleid en wetgeving op nationaal niveau
	beheer hoofdwatersysteem: grote rivieren (Maas) en kanalen
	internationaal overleg
Provincie	beleid voor de fysieke omgeving (Omgevingsvisie Limburg) met uitwerking in Provinciaal Waterprogramma voor het regionale grond- en oppervlaktewatersysteem
	kaderstelling ruimtelijke ordening, natuur en bodembescherming
	beschermen kwaliteit grondwater voor de drinkwatervoorziening
	vergunningverlening grondwateronttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening, grotere industriële onttrekkingen en energieopslagsystemen
	goedkeuring dijkversterkingsplannen
	monitoring kwaliteit en kwantiteit grondwater
	bevoegd gezag grondwatersaneringen
	toezicht op waterschap
	internationaal overleg
	Waterschap
<ul style="list-style-type: none"> ■ beheer van kwantiteits- en kwaliteitsaspecten van het regionale grond- en oppervlaktewatersysteem ■ zuivering van afvalwater ■ zorg voor waterkeringen (dijken) langs de Maas, zowel het beheer, de beoordeling van de waterkeringen en de daaruit volgende voorbereiding en realisatie van de dijkversterking 	
uitwerking Provinciaal Waterprogramma in waterbeheerprogramma en uitvoering	
zwemwatertaken voor zwemlocaties in oppervlaktewater ¹	
monitoring kwaliteit en kwantiteit regionaal oppervlaktewater	
internationaal overleg	
Gemeenten	
	<ul style="list-style-type: none"> ■ rioleringsbeheer, inclusief tegengaan van wateroverlast vanuit het riool ■ zorgplicht voor grondwater in de bebouwde omgeving, voor inzameling en het transport van stedelijk afvalwater en voor de doelmatige inzameling van afvloeiend hemelwater, voor zover de houder het afvloeiend hemelwater redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen
	bevoegd gezag bodemsaneringen
	Waterleidingmaatschappij Limburg

Figuur 1, taakverdeling water- en rioolbeheer binnen Nederland.

1.3 context en planvormen

Binnen het samenwerkingsverband Maas- en Mergelland zijn een aantal plannen geschreven met als doel een goed programmatisch kader te beschrijven, dit om te komen tot een goed en doelmatig waterbeheer. Dit betreffen zowel plannen met een regionaal karakter maar ook plannen met een specifiek gemeentelijk karakter. Deze plannen zijn tot stand gekomen vanuit het samenwerkingsverband Maas- en Mergelland. In dit samenwerkingsverband werken de 6 Heuvelland gemeenten (inclusief Maastricht), het waterschap Limburg, het Waterschapsbedrijf Limburg en de Waterleidingsmaatschappij (WML) samen. Dit op basis van een Licht

Gemeenschappelijke Regeling uit 2012. De looptijd van de nieuwe programma's is 5 jaar, gaat in per 1 januari 2023 en loopt tot en met 2027.

Vanuit dit samenwerkingsverband zijn de onderstaande producten geschreven:

- waterprogramma (specifiek voor elke afzonderlijke gemeente);
- lokale klimaatadaptatiestrategie (specifiek voor elke afzonderlijke gemeente);
- regionale klimaatadaptatiestrategie (overkoepelend voor de regio);
- waterketenplan (overkoepelend voor de regio).

Binnen het samenwerkingsverband worden deze plannen gelijktijdig, voor eind 2022, vastgesteld. Allen in Valkenburg aan de Geul is de besluitvorming uitgesteld vanwege het feit dat men in afwachting is van de schadeafhandeling. Dit naar aanleiding van de wateroverlast medio 2022 en financiële consequenties voor het waterprogramma.

Onderstaand wordt per onderdeel kernachtig weergegeven wat we in het betreffende programma beschrijven.

1.3.1 Waterprogramma Maastricht 2023-2027.

Eén goed functionerende riolering is de basis voor een gezonde en veilige leefomgeving.

Het Waterprogramma (voorheen GRP) laat zien hoe wij als gemeente invulling geven aan de drie wettelijke gemeentelijke zorgplichten, vanuit de "Wet op de gemeentelijke watertaken":

- doelmatige inzameling en transport van afvalwater;
- doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater;
- voorkomen of beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

Daarmee gaat het programma ook over het voorkomen van wateroverlast in het stedelijk gebied, over het verminderen van verstening en de vermindering van hittestress en het verbeteren van de algehele waterkwaliteit.

De komende planperiode willen wij inzetten op de volgende onderwerpen:

- een veilige leefomgeving. Wij streven ernaar om onze leefomgeving versneld klimaat robuust te maken;
- een duurzame leefomgeving. Wij streven ernaar om schoon regenwater zo veel mogelijk gescheiden te houden van vuil afvalwater;
- een gezonde leefomgeving. Wij streven naar een gezonde ecologische toestand van onze beken.

Om kosten te besparen willen wij deze doelen zoveel als mogelijk combineren. Ook combineren wij de water- en klimaatadaptatie doelen met andere beleidsvelden door op een integrale wijze projecten uit te voeren. De lijst met voorgenomen investeringen is dan ook tot stand gekomen op basis van de planning van andere beleidsvelden zoals groen en wegen en in afstemming met de stedelijke (her)ontwikkelingen.

1.3.2 Klimaatadaptatiestrategie Maastricht.

In 2021 werden wij als stad geconfronteerd met wateroverlast en zijn er 10.000 inwoners preventief geëvacueerd, omdat de Maas de hoogste stand ooit bereikte. 2022 daarentegen werd gekenmerkt door extreme hitte, droogte en als een jaar waarbij de afvoer in de Maas een van de laagste waardes ooit heeft bereikt. Bovenstaande illustreert hoe grillig het klimaat is.

De primaire verantwoordelijkheid voor de Maas ligt weliswaar bij het rijk maar de gemeente participeert wel nadrukkelijk in dit proces. Het geeft ook aan dat het belangrijk is dat wij als stad het goede voorbeeld moeten geven en moeten voorkomen dat afstromend water wordt afgewenteld op de Maas. Daarom is de inzet vanuit de gemeente om water zoveel als mogelijk vast te houden, dit combineren we dan ook zoveel als mogelijk met “ontstenen” en vergroenen.

In juli 2021 hadden we buiten de problematiek vanuit de Maas ook te kampen met wateroverlast, deels vanuit oppervlakkig afstromend hemelwater en deels vanuit de riolering. Op sommige plekken stond het water in de woningen, dit is iets dat we als gemeente willen voorkomen.

Om deze extremen (wateroverlast, hitte en droogte) op te lossen is het noodzakelijk om maatregelen te nemen. De klimaatadaptatiestrategie beschrijft hoe wij als stad willen omgaan met de klimaatverandering. Dit is vertaald in een aantal doelen:

- terugdringen van risico op wateroverlast en overstromingen in stedelijk gebied;
- het hergebruiken, infiltreren, bergen (daar waar het valt) en afvoeren (naar daar waar het kan staan) van overtollig regenwater in bestaand stedelijk gebied;
- verminderen bestaande verharding en meer groen, inclusief bomen in de openbare ruimte;
- het tegengaan van hittestress en daaraan gekoppeld het vergroten van de biodiversiteit.

Deze klimaatadaptatiestrategie heeft een nadrukkelijke relatie met de Omgevingsvisie, het coalitieakkoord, het waterprogramma en de leidraad groen.

Daarom is de reikwijdte van deze strategie groter en zijn er ook projecten in beschreven die te maken hebben met het vergroten van de biodiversiteit, het uitbreiden en koesteren van het bomenbestand en het transformeren van het groenareaal.

1.3.3 Regionale klimaatadaptatiestrategie.

Water kent geen grenzen. Wateroverlast en overstromingen vanuit de Maas, het regionaal systeem zoals de Jeker en de riolering kunnen wij als gemeente niet alleen oplossen. Wij zijn daarbij in belangrijke mate afhankelijk van andere partijen. Daarom is samenwerking en afstemming met de andere gemeenten en andere verantwoordelijke partijen zoals Waterschap Limburg, het Rijk en Provincie noodzakelijk. Deze regionale klimaatadaptatiestrategie beschrijft hoe we ons, als regio, voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering zoals hevige neerslag, langdurige droogte, aanhoudende hitte en overstromingen. De overstromingen van juli 2021 als gevolg van extreme neerslag staan nog in ons geheugen gegrift en nieuwe overlast willen we zo veel mogelijk beperken en voorkomen.

Ondanks het feit dat iedere partij daarin zijn eigen verantwoordelijkheid heeft, is wel van belang om daarin duidelijkheid te krijgen met betrekking tot de regie. Het gaat erom dat we de inwoners van Maastricht en het Heuvelland een veilige en gezonde leefomgeving bieden. We vragen andere partijen dan ook om hun verantwoordelijkheid te nemen. Het is binnen dit kader ook van belang om te leren uit de evaluaties die zijn opgesteld naar aanleiding van de gebeurtenissen in 2021 en deze informatie te gebruiken om het Maastricht en Heuvelland veiliger en klimaatbestendiger te maken.

1.3.4 Waterketenplan.

In het waterketenplan zijn de gezamenlijke ambities van de regio weergegeven met betrekking tot de (afval)waterketen. Onder de (afval)waterketen verstaan wij de kringloop van het water voor en door menselijk gebruik. Denk hierbij aan het oppompen van grondwater voor drinkwater, het transport van afvalwater en hemelwater via de riolering, het zuiveren van afvalwater en het lozen van het gezuiverde afvalwater en hemelwater op het oppervlaktewater, Dit op dusdanige wijze dat dit vervolgens weer deels in de grond kan infiltreren of op een goede manier afgevoerd kan worden. In dit plan maken wij concrete afspraken over hoe wij in de regio Maas- en Mergelland op een slimme en goede manier kunnen samenwerken. Het gaat dan om thema's die in 2011 zijn benoemd in het bestuursakkoord water. Dit bestuursakkoord is gesloten voor de periode 2011-2021 en ging destijds uit van 4 thema's: kostenbesparing, kennisdeling, kwaliteitsverbetering en verminderen kwetsbaarheid.

Op basis van dit waterketenplan worden in gezamenlijkheid binnen de regio onderzoeken uitgevoerd maar worden ook de plannen van de andere overheden besproken of evaluaties uitgevoerd. Voor de andere waterpartners wordt het samenwerkingsverband gezien als het aanpreekpunt van alle water gerelateerde zaken.

Figuur 2, Overzicht van de plannen.

Naast het waterprogramma worden ook de lokale klimaatadaptatiestrategie, de regionale klimaatadaptatiestrategie en het waterketenplan ter besluitvorming aangeboden. Het waterprogramma en de lokale klimaatadaptatiestrategie betreffen een primaire gemeentelijke aangelegenheid. Het waterketenplan en de regionale klimaatadaptatiestrategie zijn geschreven voor en door de regio en beschrijven de ambities waar we samenwerkingsverband Maas- en Mergelland mee aan de slag willen. Onderdeel van het waterketenplan is ook een actieprogramma voor de komende planperiode.

Met deze programma's wordt geanticipeerd op de komst van de omgevingswet, de Omgevingswet gaat uit van verschillende instrumenten voor beleidsontwikkeling. Een "programma" is één van deze instrumenten. In een programma formuleert de overheid maatregelen voor een aspect van de leefomgeving of voor een bepaald gebied. Een programma is, anders dan bijvoorbeeld een omgevingsvisie, uitvoeringsgericht. Het waterprogramma is in dezelfde stijl geschreven als het GRP, de klimaatadaptatiestrategie in een nieuw programma in dit kader. In het kader van de nieuwe omgevingswet worden ook programma's geschreven voor andere thema's, ter illustratie een mobiliteitsprogramma of een programma openbare ruimte.

2. Gewenste situatie.

Er zijn drie hoofddoelen binnen de rioleringszorg:

1. het beschermen van de volksgezondheid;
2. droge voeten;
3. het behoud van een prettige leefomgeving.

Ad 1, beschermen van de volksgezondheid.

Het is noodzakelijk dat we ons rioelstelsel op orde houden. Dit vraagt om een adequaat beheer en onderhoud. Ook in de komende planperiode zullen er weer werkzaamheden aan het rioelstelsel worden uitgevoerd die moeten leiden tot een goede en optimale werking zonder dat er schade wordt toegebracht aan het milieu.

Daarvoor zijn de afgelopen planperiode werkzaamheden uitgevoerd die de vuilemissie (verontreiniging vanuit rioleringen) op oppervlaktewater hebben verminderd. De aanleg van een zogenaamd bergbezinkbassin nabij de zuivering in Bosscherveld was het sluitstuk van de zogenaamde basisinspanning¹.

Voor de komende planperiode zal in samenspraak met het waterschap worden onderzocht of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn in het kader van de zogenaamde “Kader Richtlijn Water”. Deze richtlijn is bedoeld om ecologische waardevolle wateren aanvullend te beschermen. Dit richt zich vooral op het watersysteem van de Kanjel, aanvullend op de basisinspanning kan het zijn dat de gemeente nog aanvullende verplichtingen heeft om het aantal overstorten vanuit de riolering verder te beperken.

¹ De beheerders van rioelstelsels, veelal gemeenten, moeten voor de overstorten op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren een vergunning aanvragen en aan een aantal eisen voldoen. De belangrijkste eis is vastgelegd in de basisinspanning. Hierin staat dat de maximale vuiluitworp niet groter mag zijn dan een zogenaamd referentiestelsel. Voor veel gemeenten betekent dit dat men voorzieningen moet treffen om de vuiluitworp te beperken. De maatregelen zijn te verdelen in twee categorieën: 1. De bouw van randvoorzieningen zoals bergbezinkbassins, bergingsbassins- en riolen en de aanpassing van de capaciteit van de rioelgemalen en/of de rioelwaterzuiveringsinstallatie 2. Het afkoppelen van regenwater waardoor er minder regenwater in het gemengde stelsel terecht komt. Het water moet dan naar oppervlaktewater afgevoerd worden of via infiltratie in het grondwater.

Ad 2, droge voeten.

De grootste uitdaging ligt momenteel bij de klimaatopgave. Bij extreme neerslag kan het hemelwater niet allemaal via de rioleringen worden verwerkt, dit leidt vervolgens tot hinder en in de meest extreme gevallen tot wateroverlast. Dit laatste willen we uiteraard zoveel als mogelijk voorkomen. De overlastlocaties zijn grotendeels in beeld. Enerzijds op basis van modelmatige (theoretische) benadering, anderzijds door meldingen van burgers en op basis van waarnemingen in het veld. Ook deze planperiode zijn een aantal projecten in dit kader voorzien. Als voorbeeld kan hier genoemd worden de aanpak van de wateroverlast in Limmel, Nazareth en Biesland/Wolder. Bij deze projecten wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met andere plannen zoals het wegonderhoud en herstructureringen.

Ad 3, het behoud van een prettige leefomgeving.

Door afval- en hemelwater op een goede manier in te zamelen en te verwerken wordt gezorgd voor een prettige leefomgeving. Het accent ligt daarbij de komende planperiode op het klimaatadaptief inrichten van de stad waardoor wateroverlast en hittestress wordt verminderd. Daarbij wordt er ingezet op het “ontstenen” en vergroenen van de stad. Daarbij wordt aangehaakt bij de ambities uit de eerder vastgestelde omgevingsvisie en het coalitieakkoord.

Indicatoren.

De gemeente heeft zich aangesloten bij ‘Gemeenten4Global Goals’. Samen met andere gemeenten in Nederland willen we een bijdrage leveren aan een duurzame toekomst en zetten ons daarom in voor het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelen die door de Verenigde Naties in 2015 zijn vastgesteld in de ‘Sustainable Development Goals’ (SDG’s).

Met dit raadsvoorstel geven we invulling aan de volgende SDG’s:

6. Schoon water en sanitaire voorzieningen (heeft betrekking op het aanbrengen van riolering en de verwerking van afvalwater).
11. Duurzame steden en leefgemeenschappen (tegengaan hittestress, duurzaam omgaan met water).
13. Klimaatactie en klimaatadaptatie (het voorkomen van wateroverlast, vergroenen van de stad).
14. Leven onder water (een goed functionerend riool- en watersysteem draagt bij aan een gezond oppervlaktewatersysteem).

15. Leven op het land. (een goed functionerend riool- en watersysteem draagt bij aan goed woonklimaat waarbij wateroverlast tot een minimum wordt beperkt. Daarnaast gaat het om bescherming en het herstel van ecosysteem en het vergroten van de biodiversiteit)

3. Argumenten.

Vanuit de wet Milieubeheer is nu een verplichting om een waterprogramma op te stellen. Deze planverplichting komt met de komst van de nieuwe omgevingswet te vervallen. De gemeentelijke watertaken verdwijnen echter niet en een goede samenwerking met de waterbeheerders wordt ook vanuit de nieuwe omgevingswet nagestreefd. Daarnaast is het nodig om projecten in de openbare ruimte goed op elkaar af te stemmen en is er een noodzaak op projecten in tijd en geld te programmeren. Vanwege het feit dat de water- en rioolprojecten worden gefinancierd vanuit de rioolheffing is het van belang om inzicht te krijgen over de hoogte van de rioolheffing over de korte en lange termijn. Vandaar ook dat het van belang wordt geacht om een waterprogramma en daaraan gekoppeld een klimaatadaptatiestrategie vast te stellen.

4. Alternatieven.

Er liggen nu 4 programma's/plannen ter besluitvorming voor. Per programma/plan wordt beschreven welke alternatieven aanwezig zijn.

- Waterprogramma Maastricht 2023-2027.

Dit programma gaat met name in op aspecten die te maken hebben met de volksgezondheid en de bescherming tegen overstromingen en wateroverlast. Om dit kunnen realiseren wordt er veel geïnvesteerd in klimaatmaatregelen en de instandhouding van de aanwezige riolering en de bijbehorende voorzieningen. Indien er wordt gekozen voor een minder ambitieus programma dan kan de rioolheffing dalen, dit betekent wel dat we mogelijk niet kunnen voldoen aan onze zorgplichten. Voorgenomen projecten ter bestrijding van de wateroverlast worden dan opgeschoven in de tijd.

Indien we dit waterprogramma niet zouden opstellen dan ontbreekt ook het programmatisch kader voor de uitvoering van de water- en riool gerelateerde werkzaamheden en is het onmogelijk om de hoogte van de noodzakelijke rioolheffing te bepalen.

- Klimaatadaptatiestrategie Maastricht.

Deze strategie beschrijft met name hoe we Maastricht klimaatbestendiger willen maken, dit heeft een sterke relatie met het waterprogramma. Het waterprogramma gaat in op het voorkomen van

wateroverlast. De klimaatstrategie gaat in op het vasthouden van water, het vergroenen van de stad, het soortenbehoud en de biodiversiteit. Dit programma levert een bijdrage aan de realisatie van een leefbare stad met daaraan gekoppeld het behoud en versterking van de unieke natuurwaarden binnen Maastricht.

Indien we deze strategie niet zouden vaststellen dan kan dit leiden tot een achteruitgang van de soortenrijkdom, minder adequate soortenbescherming en een minder leefbare stad als gevolg van de klimaatverandering.

- Regionale klimaatadaptatiestrategie.

Het waterprogramma en de klimaatadaptatiestrategie zijn programma's die specifiek voor de gemeente Maastricht zijn geschreven. In de regionale klimaatadaptatiestrategie streven we dezelfde doelen na zoals beschreven in de lokale klimaatadaptatiestrategie maar dan gericht op de regio. Het water kent immers geen grenzen en het is gebleken dat binnen het waterbeheer de taken en verantwoordelijkheden zijn versnipperd, om op een goede manier invulling te geven aan de klimaatopgave is het noodzakelijk om als waterpartners een richtinggevend kader te hebben op basis waarvan de samenwerking tussen de partners gestalte kan worden gegeven.

Binnen Nederland zijn alle gemeenten ondergebracht in een samenwerkingsverband of werkregio, dit wordt gezien als een eenheid op basis waarvan bijvoorbeeld subsidies worden verstrekt. Maar dit wordt ook gezien als dé gesprekspartner vanuit het bijvoorbeeld het ministerie, waterschap of provincie.

Indien dit plan niet wordt vastgesteld dan leidt dit tot verlies aan slagkracht binnen het samenwerkingsverband Maas- en Mergelland. Daarnaast zal dit leiden tot het inefficiënte organisatiestructuur binnen de waterwereld.

- Waterketenplan.

Het waterketenplan gaat over de waterketen. Onder de (afval)waterketen verstaan wij de kringloop van het water voor en door menselijk gebruik. Denk hierbij aan het oppompen van grondwater voor drinkwater, het transport van afvalwater en hemelwater via de riolering, het zuiveren van afvalwater en het lozen van het gezuiverde afvalwater en hemelwater op het oppervlaktewater. Het waterketenplan borgt de samenwerking binnen de waterketen. Evenals bij de klimaatadaptatiestrategie zijn ook bij de waterketen verschillende organisaties betrokken. Indien dit plan niet wordt vastgesteld zal dit ook leiden tot een versnippering en inefficiënte samenwerking in het waterdossier.

5. Financiën.

Het waterprogramma zoals dit nu voorligt is ambitieus. Er wordt flink geïnvesteerd, zowel in de klimaatopgave als in het vervangen van onderdelen van het rioolstel, voor de totale planperiode 26,5 mln. Daarnaast zijn er ook de jaarlijkse reguliere kosten die nodig zijn om de heffing te innen, het riool en de technische voorzieningen in goede staat te houden. In totaal gaat het om een bedrag van circa € 8.6 miljoen per jaar, dit is exclusief de jaarlijkse kapitaallasten. (De kapitaallasten zijn afhankelijk van de gedane investeringen). Deze kosten passen binnen het huidige budgettaire kader.

Voor dit waterprogramma is een theoretisch kostendekkenheidsberekening gemaakt en uitgaande van de geraamde inkomsten en uitgaven is het kostendekkende basistarief berekend op € 202,40 per heffingseenheid per jaar (tarief 2022), dit zijn de gemiddelde uitgaven voor een huishouden (eigenaar) met een waterverbruik < 250 m³ per jaar.

Een verhoging van de heffing buiten de index, is dus niet aan de orde. En via inzet van de voorziening riolen om schommelingen in de kosten tussen de jaren te egaliseren, kan het tarief ook de komende jaren gelijk gehouden worden (buiten stijging met de reguliere index).. Pas rond 2043 zal het tarief moeten stijgen.

In onderstaande tabel staan de tarieven vermeld.

Rioolheffing 2022 en 2023		2022	2023
Rioolheffing -eigenaar		€ 150,17	€ 156,62
Rioolheffing-gebruiker			
a.	voor de eerste 250m ³ afgevoerd water	€ 52,23	€ 54,47
b.	250m ³ t/m 50.000 m ³ , per 250m ³ water	€ 414,39	€ 432,21
c.	50.000 m ³ t/m 500.000 m ³ , per 250m ³ water	€ 275,28	€ 287,12
d.	500.000 m ³ t/m 3.000.000m ³ , per 250m ³ water	€ 137,45	€ 143,37

Tabel 1, overzicht heffingen 2022 en 2023.

6. Vervolg.

Na vaststelling van de programma's zullen de werkzaamheden op basis van de voorliggende plannen worden uitgevoerd. Verantwoording hiervan zal plaatsvinden via de jaarlijkse programmabegroting.

7. Participatie

Op 18 mei 2022 heeft er een raadsconferentie plaatsgevonden waarbij de raads- en bestuursleden van de deelnemende partijen die participeren in het samenwerkingsverband Maas- en Mergelland

waren uitgenodigd. Tijdens deze conferentie stonden samenwerking, klimaatverandering en de opstelling van de plannen centraal. De input van deze avond (met name het aspect klimaatadaptatie, en het voorkomen wateroverlast/overstromingen) is verwerkt in de diverse beleidsdocumenten die nu ter besluitvorming voorliggen.

Ook werd er een nadrukkelijke oproep gedaan om aandacht te besteden aan het aspect regie, de verantwoordelijkheden zijn helder, het blijkt echter dat het waterdossier versnipperd is. Dit aspect zal centraal komen te staan tijdens de stuurgroep overleggen binnen het samenwerkingsverband Maas- en Mergelland.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

Raadsvoorstel

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 20 september 2022,
organisatieonderdeel BO Ruimte, no. 2022.15323;

gelet op Wet Milieubeheer

BESLUIT:

1. Akkoord gaan met het waterprogramma 2023-2027.
2. Akkoord gaan met de lokale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027.
3. Akkoord gaan met de regionale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027.
4. Akkoord gaan met het waterketenplan 2023-2027.
5. Akkoord gaan met het inzetten van de voorziening riolen voor het egaliseren van het tarief van de rioolheffing zodat dit tarief niet jaarlijks fluctueert.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

de griffier,

{{(esl:Signer1:Signature:size(200,50))}}

de voorzitter,

{{(esl:Signer2:Signature:size(200,50))}}

Raadsbesluit